

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/63/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6116209279
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Deáková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2018:6116209279.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Deákovovej a sudcov JUDr. Jany Haluškovovej a JUDr. Jozefa Zlochu ako členov senátu, v spore žalobcu R. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XX, P. P., právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Tonhauser, advokát, s.r.o., so sídlom v Banskej Bystrici, J. Cikkera 8, IČO: 47 234 725, proti žalovanej 1/ K. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom v P. P., K. XXXX/XX, zastúpenej Y. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom v P. P., K. XXXX/XX a žalovanej 2/ E. Q., rod. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. 9, T. - P., o určenie neúčinnosti právneho úkonu, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 8C/139/2016-66 zo dňa 26.10.2016, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie odvolaním napadnutým rozsudkom zamietol žalobu o určenie neúčinnosti právneho úkonu a žalovaným 1/,2/ nepriznal nárok na náhradu trov konania. Z jeho dôvodov vyplýva, že žalobca sa domáhal určenia, že darovacia zmluva uzavretá medzi žalovanou 1/, žalovanou 2/ a Y. T., ktorej vklad bol povolený Okresným úradom P. P., katastrálny odbor, pod číslom V 5685/2014 zo dňa 11.11.2014, a ktorej predmetom bol prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam: parcely registra „C“ č. XXXX/X o výmere 105 m² - zastavané plochy a nádvoria v spoluvlastníckom podiele 1, parcely registra „C“ č. XXXX/X o výmere 285 m² - zastavané plochy a nádvoria v spoluvlastníckom podiele 1, parcely registra „C“ č. XXXX/X o výmere 150 m² - zastavané plochy a nádvoria v spoluvlastníckom podiele 1, stavba - rodinný dom so súpisným číslom XXXXX, postavená na parcele registra „C“ č. XXXX/X v spoluvlastníckom podiele 1, evidované Okresným úradom P. P., katastrálny odbor, okres, obec a katastrálne územie P. P., na liste vlastníctva č. XXXX, je voči žalobcovi právne neúčinná; domáhal sa tiež náhrady trov konania. Podľa žaloby Y. T. (ďalej v texte aj len „dlžník“ alebo „povinný“) bol rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp.zn. 1T/51/2014 zo dňa 10.11.2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 3To/5/2015 zo dňa 04.02.2015 a právoplatného 04.02.2015, uznaný vinným zo zločinu ublíženia na zdraví podľa §155 ods. 1 Trestného zákona a zaviazaný na náhradu škody vo výške 7.728,- Eur žalobcovi. Žalobca uzavrel s dlžníkom dňa 12.10.2015 dohodu, v ktorej sa dlžník zaviazal podľa bodu II. nahradiť škodu vo výške 7.728,- Eur v splátkach, a to po 50,- Eur splatných každý tretí mesiac za predchádzajúce tri mesiace, t.j. vo výške 150,- Eur do rúk poškodeného vždy najneskoršie posledného dňa tretieho mesiaca po dni podpísania tejto zmluvy s tým, že poškodený potvrdil, že pri podpísaní tejto zmluvy prevzal od povinného sumu 100,- Eur a prvú ďalšiu splátku prevezme za mesiac október, november, december 2015 najneskôr do 31.12.2015. Dlžník zaplatil žalobcovi celkom sumu 200,- Eur, pričom následne mu oznámil, že ďalšie finančné prostriedky na splácanie už nemá. Žalobca podal návrh na vykonanie exekúcie zo dňa 15.04.2016 na Exekútorský úrad Veľký Krtíš JUDr. Ivety Tóthovej, ktorá zistila, že dlžník je vlastníkom osobných motorových vozidiel, ktoré sú však už blokované exekútorskou blokáciou súdnym exekútorom JUDr. Matejom Kršiakom. Žalobca poukázal na list vlastníctva č. XXXX, evidovaný Okresným úradom P. P., katastrálny odbor, okres P. P.,

obec P. P., katastrálne územie P. P., z ktorého vyplýva, že žalované nadobudli každá v spoluvlastníckom podiele 1 na základe darovacej zmluvy č.V 5685/2014 zo dňa 11.11.2014 - č.z. 3171/2014, vlastnícke právo k nehnuteľnostiam citovaným vyššie. O týchto nehnuteľnostiach má žalobca vedomosť, že boli v podielovom spoluvlastníctve dlžníka do roku 2014, teda žalobca mohol byť uspokojovaný z tohto majetku dlžníka. Účelovosť konania dlžníka spočíva v snahe ukrátiť žalobcu o jeho vymáhateľnú pohľadávku tým, že nasledujúci deň po vydaní rozsudku, t.j. dňa 11.11.2014 uzavrel darovaciu zmluvu so žalovanými. Z evidencie katastra nehnuteľností vyplýva objektívna skutočnosť, odôvodňujúca podanie tejto žaloby, pretože dlžník už nie je vlastníkom žiadnej inej nehnuteľnosti, z ktorej by mohla byť prípadne uspokojená pohľadávka žalobcu. Žalobca poukázal na ustanovenie §42a a §42b Občianskeho zákonníka, ako aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 21Cdo 2791/99. Keďže dlžník urobil právny úkon, ktorého druhou stranou sú jeho dcéry (blízke osoby), v takomto prípade sa úmysel dlžníka predpokladá a je na osobách blízkych dlžníkovi, aby preukázali opak. Zákon od osoby blízkej vyžaduje, aby pri právnych úkonoch s dlžníkom, ktoré dlžník urobil v jej prospech sa presvedčila, že právny úkon neukracuje veriteľa dlžníka.

Vychádzajúc z ustanovení §42a ods. 1, 2, §42b ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej v texte aj „OZ“) konštatoval okresný súd nesporný skutkový stav, týkajúci sa existencie podielového spoluvlastníctva žalovaných k nehnuteľnostiam každej v podiele 1; žalované nadobudli vlastníctvo k nehnuteľnostiam na základe darovacej zmluvy, zavkladovanej dňa 11.11.2014; darovaciu zmluvu podpísali žalované a darca - dlžník (otec žalovaných) dňa 20.10.2014. Dlžník bol rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp.zn. 1T/51/2014 zo dňa 10.11.2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3To/5/2015 zo dňa 04.02.2015, právoplatný 04.02.2015, uznaný vinným zo zločinu ublíženia na zdraví podľa §155 ods. 1 Trestného zákona a zaviazaný k náhrade škody vo výške 7.728,- Eur žalobcovi. Keďže táto pohľadávka nebola dlžníkom zaplatená ani na základe dohody o spôsobe náhrady škody a výške škody zo dňa 12.10.2015, žalobca podal prostredníctvom súdneho exekútora návrh na vykonanie exekúcie, ktorá je vedená Okresným súdom Banská Bystrica pod sp.zn. 9Er/273/2016. Počas exekučného konania zaplatil dlžník na účet súdnej exekútorky sumu vo výške 5.000,- Eur.

Spornou zostala skutočnosť, či právny úkon dlžníka (darovacia zmluva zo dňa 20.10.2014) je odporovateľným právnym úkonom a ukracuje žalobcu ako veriteľa uspokojiť jeho pohľadávku vo výške 7.728,- Eur.

Zo zisteného skutkového stavu okresný súd konštatoval, že sa mohlo javiť, že dlžník konal tak, aby ukrátil žalobcu, pretože vklad vlastníckeho práva bol povolený len jeden deň po vyhlásení odsudzujúceho rozsudku, keďže súd musí skúmať, či sú splnené všetky zákonom stanovené predpoklady odporovateľnosti právneho úkonu, t.j. existencia právneho úkonu, existencia vymáhateľnej pohľadávky, dodržanie prekluzívnej trojročnej lehoty, úmysel ukrátiť veriteľa a zmenšenie dlžníkovho majetku, uzavrel, že je nepochybné a nesporné, že darovacia zmluva je platným právnym úkonom, že žalobca má voči dlžníkovi pohľadávku, ktorá je vymáhateľná, že bola dodržaná aj prekluzívna lehota, ako aj to, že okrem nehnuteľností, ktoré boli predmetom darovacej zmluvy, dlžník nevlastní žiadny iný majetok v hodnote spôsobilej uspokojiť žalobcu. Spornou zostala len skutočnosť, či zo strany dlžníka a osôb, voči ktorým bol právny úkon urobený, bol daný úmysel ukrátiť veriteľa. Žalované sú dcéry dlžníka, jedná sa teda o blízke osoby. V tomto prípade sa úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa predpokladá; táto vyvrátiteľná právna domnienka uľahčuje právnu pozíciu veriteľa, hoci aj tu existuje zákonná výnimka. Uvedené neplatí, ak druhá strana (blízka osoba) dlžníkov úmysel ukrátiť veriteľa ani pri náležitej starostlivosti nemohla rozpoznať. Náležitá starostlivosť a schopnosť rozpoznať úmysel dlžníka sú skutkové okolnosti, ktoré treba zisťovať konkrétne, diferencovane a špecificky v každom jednotlivom prípade.

Dlžník sa rozhodol darovať nehnuteľnosti dcéram v čase, keď obidve otehotneli a mal záujem na tom, aby ich zabezpečil. Z dokazovania nepochybné vyplynulo, že v čase podpísania darovacej zmluvy žalovaná 2/ mala už takmer štvormesačnú dcéru a žalovanej 1/ sa syn narodil o necelé dva mesiace. Zhodné tvrdenie žalovaných ako aj dlžníka o tom, že sa tak rozhodol pre tehotenstvo jeho dcér, je teda pravdivé a oslabuje jeho úmysel ukrátiť žalobcu na jeho uspokojení. To, že k podpisu zmluvy došlo až v októbri 2014, bolo dôsledkom pobytu žalovanej 1/ v Londýne. K rozhodnutiu dlžníka darovať dcéram nehnuteľnosti došlo už v roku 2013. Dcéry nemali vedomosť o tom, že ich otec sa dopustil trestného činu a spôsobil žalobcovi ťažkú ujmu na zdraví; tieto skutočnosti a tvrdenia nikto nespochybnil. Za pravdivé považoval súd tiež tvrdenie dlžníka, že v čase trestného konania nemusel mať vedomosť o tom, že bude zaviazaný aj na náhradu škody žalobcovi (poškodenému).

Vykonaným dokazovaním bola vyvrátená domnienka o predpokladanom úmysle dlžníka ukrátiť veriteľa. K rozhodnutiu darovať nehnuteľnosti a previesť svoj majetok na žalované dospel dlžník už v roku 2013 a

tehotenstvá jeho dcér ho v jeho rozhodnutí usvedčili. Samotná skutočnosť, že vklad vlastníckeho práva bol povolený deň po vyhlásení rozsudku, nie je dostatočným dôkazom a preukázaním o úmysle dlžníka ukrátiť žalobcu. Je všeobecne známe, že o vklade vlastníckeho práva rozhoduje okresný úrad v lehote 30 dní od podania návrhu. K povoleniu vkladu teda mohlo dôjsť kedykoľvek od 20.10.2014 do 20.11.2014. Že to bolo práve dňa 11.11.2014, je zrejme len náhoda a v kontexte tvrdení žalobcu to môže vyznieť tak, že dlžník mal úmysel ho ukrátiť, keď sa o prevode nehnuteľností rozhodol v čase vzniku pohľadávky. Je ale potrebné poukázať aj na to, že pohľadávka sa stala vymáhateľnou až dňa 04.02.2015, teda nadobudnutím právoplatnosti rozsudku. Dovtedy mohol dlžník veriť tomu, že bude oslobodený a nebude zaviazaný na náhradu škodu. Aj žalobca však dovtedy nemal postavenie veriteľa isté. Nezanedbateľnou je aj tá skutočnosť, že dlžník už čiastočne svoj dlh plnil počas konania a preukázal tak svoju ochotu splniť záväzok, ale aj to, že je v jeho možnostiach splniť dlh žalobcovi, hoci nevlastní majetok takej hodnoty, aby mohla byť pohľadávka žalobcu z neho uspokojená. Dlžník však nepochybne robí všetko preto, aby svoj záväzok splnil.

Z uvedených dôvodov okresný súd žalobu zamietol v celom rozsahu.

O trovách konania rozhodol v zmysle §255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej v texte aj „C.s.p.“) a úspešným žalovaným, ktorým v konaní nevznikli žiadne trovy, nárok na náhradu trov konania nepriznal s tým, že vzhľadom na túto skutočnosť už rozhodovať o trovách konania samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku nebude.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok okresného súdu zrušiť v zmysle §365 ods. 1 písm. h) C.s.p., pretože súd prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. F.T. bol v trestnom konaní odsúdený za trestný čin ublíženia na zdraví, jeho podané odvolanie krajský súd zamietol. Obžalovaný bol zaviazaný zaplatiť žalobcovi náhradu škody. Následne žalobca uzatvoril s Y. T. dohodu, v ktorej sa dlžník zaviazal nahradiť súdom priznanú škodu vo výške 7.728,-Eur v splátkach, na základe ktorej uhradil žalobcovi 200,- Eur. Dňa 15.04.2016 žalobca podal návrh na vykonanie exekúcie na istinu 7.528,- Eur s príslušenstvom; v prebiehajúcom exekučnom konaní dlžník podal odvolanie voči exekúcii, ktorým žiadal o zastavenie exekúcie z dôvodu neoprávnenej exekúcie z titulu uzavretej dohody; Okresný súd Banská Bystrica vo veci exekúcie uznesením č.k. 9Er/273/2016 zo dňa 19.07.2016 návrh povinného zamietol. Následne povinný podal dňa 16.08.2016 návrh na odklad exekučného konania zo dňa 15.08.2016 z dôvodu, že je nezamestnaný a výkon exekúcie by mal pre neho a jeho rodinu likvidačné následky. Žalobca voči návrhu na odklad povinného podal dňa 30.08.2016 vyjadrenie s argumentom, že povinného dcéry, ktoré sú v tomto konaní zároveň žalovanými, už nie sú odkázané vyživovacou povinnosťou na povinného. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č.k. 41CoE/405/2016 zo dňa 19.10.2016 uznesenie okresného súdu potvrdil s odôvodnením, že pohľadávka nebola riadne uhradená a nebol naplnený žiadny z dôvodov na zastavenie exekúcie v zmysle §57 ods. 1 Exekučného poriadku. Povinný je od 19.04.2016 nezamestnaný a pracuje len na príležitostných brigádach, z ktorých nemá žiadny oficiálny príjem. Existuje dôvodný predpoklad, že uspokojenie pohľadávky žalobcu bude z dôvodu úmyselného nezájmu dlžníka oficiálne sa zamestnať úmyselne marené. Zo samotného konania povinného vyplýva, že sa bráni vykonaniu exekúcie, podáva neopodstatnené opravné prostriedky a jeho konanie v konečnom dôsledku smeruje k zmareniu uspokojenia zvyšku nároku žalobcu. Nie je správny názor, ktorý odôvodňuje zamietnutie žaloby výškou pohľadávky, pretože povinný svojím správaním dal naopak dôvod na úspešnú odporovateľnosť. V prípade zamietnutia návrhu by žaloba nemal žiadnu inú legálnu možnosť domôcť sa svojho nároku, uplatneného v exekučnom konaní. Výška pohľadávky nespočíva len v dlhovanej sume, ale aj v trovách exekučného konania, ktoré musí povinný znášať.

Darované nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom konania o neúčinnosť právneho úkonu, boli do roku 2014 v podielovom spoluvlastníctve Y. T.. Žalované 1/, 2/ uzatvorili darovaciu zmluvu s Y. T. dňa 20.10.2014 v čase, keď trestnoprávne konanie 1T/51/2014 bolo už v záverečnej fáze, čo vyplýva zo samotného dátumu vydania rozsudku dňa 10.11.2014. S ohľadom na štádium trestného konania v čase uzatvorenia darovacej zmluvy bolo už znaleckým posudkom preukázané, aký rozsah poškodenia žalobcovi Y. T. trestným činom spôsobil, preto aj s ohľadom na túto skutočnosť uzatvoril Y. T. so žalovanými účelovo darovaciu zmluvu. Uvedenému svedčí tvrdenie žalovaných, ktoré v konaní 8C/139/2016 uviedli, že o darovaní nehnuteľností sa rozprávali už v roku 2013. Y. T. sa dopustil trestného činu dňa 12.10.2013 voči žalobcovi. V neposlednom rade je potrebné brať do úvahy aj fakt, že Y. T. vydal žalobcovi potvrdenku o zaplatení 100,- Eur s dátumom vystavenia 29.07.2015, teda ešte pred uzatvorením samotnej dohody. Z exekučného konania nevyplývalo, že Y. T. má skutočný poctivý záujem riešenia dlhu voči žalobcovi, hoci tak v konaní o neúčinnosť právneho úkonu tvrdil. Na poslednom pojednávaní uviedol,

že komunikoval s exekútkou o splátkovom kalendári o zvyšku úhrady istiny 2.728,- Eur, čo sa po preverení u exekútora ukázalo ako klamstvo.

Účelom odporovacej žaloby podľa ustálenej súdnej praxe je dosiahnuť rozhodnutie súdu, ktorým by bolo určené, že voči nemu neúčinný dlžníkom urobený právny úkon, ktorý ukracuje uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky veriteľa je neúčinný voči veriteľovi. Rozhodnutie súdu, ktorým by bolo odporovacej žalobe vyhovie, predstavuje potom podklad k tomu, že sa veriteľ môže na základe exekučného titulu, vydaného proti dlžníkovi, domáhať nariadenia exekúcie, a to postihnutím toho, čo odporovaným právnym úkonom ušlo z majetku dlžníka.

Žalobca navrhol, aby krajský súd zrušil rozsudok okresného súdu a žalobe vyhovel; žiadal priznať náhradu trov prvostupňového aj odvolacieho konania.

3. Žalované 1/, 2/ vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhli rozsudok okresného súdu potvrdiť, pretože rozhodnutie prvostupňového súdu, v ktorom boli riadne zistené a právne vyhodnotené všetky dôkazy, na základe čoho súd vydal napadnuté rozhodnutie, považujú za správne. Žalobca v odvolaní pozabudol uviesť, že z dlhu sumu 5.000,- Eur zaplatili a zvyšok spláca celá rodina tak, ako sa jej v danej situácii dá, čo je možné overiť u exekútky. Už 28.11.2016 exekútorke zaplatil 20,- Eur a dňa 09.12.2016 50,- Eur.

4. Žalobca v replike na vyjadrenie žalovaných 1/, 2/ navrhol rozhodnúť v zmysle jeho odvolania s tým, že si uplatnil nárok na náhradu trov konania. Potvrdil, že žalované 1/, 2/ zaplatili dňa 28.11.2016 20,- Eur a 09.12.2016 50,- Eur, čo s ohľadom na zostávajúcu dlžnú sumu 2.528,- Eur je výška a intenzita splátok nepostačujúca. Okrem iného aj v živote žalobcu nastali vážne životné zmeny, narodilo sa mu dieťa a v dôsledku ublíženia na zdraví, ktoré mu spôsobil Y. T., sa začínajú prejavovať ďalšie zdravotné ťažkosti. Uvedené splátky si dlžník v spojení so žalovanými stanovili sami bez spisovania riadneho splátkového kalendára a jeho odsúhlasenia žalobcom. Tvrdenia dlžníka a žalovaných o ich snahe zaplatiť dlh žalobcovi sú v rozpore s úkonmi povinného v prebiehajúcim exekučnom konaní.

5. Žalované 1/, 2/ v duplike navrhli rozsudok potvrdiť v celom rozsahu. Popreli skutočnosť, že by sa dlžník vyhýbal plneniu voči žalobcovi. Dňa 13.12.2016 zaslal dlžník konajúcemu exekútorovi návrh splátkového kalendára, ktorý doposiaľ nebol vrátený. Napriek tomu dlžník uhradil dňa 11.01.2017 pravidelnú splátku 50,- Eur, ktorá je vzhľadom na jeho finančnú situáciu momentálne maximálna. Vážne zmeny nastali aj u žalovanej, ktorej sa narodilo dieťa, potrebujúce rovnakú starostlivosť ako dieťa žalobcu. Tieto skutočnosti sú však čo do právneho posúdenia žaloby o určenie právnej neúčinnosti darovacej zmluvy irelevantné.

6. Predmetné konanie začalo pred 30.06.2016. Dňa 01.07.2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok, ktorý v §470 ods. 1 ustanovuje, že tento zákon platí aj na konania, začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa §470 ods. 2 C.s.p. právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

7. Odvolací súd v súlade s ustanovením §470 ods. 1 C.s.p. prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania z dôvodu, že nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a prejednanie veci na odvolacom pojednávaní nevyžaduje dôležitý verejný záujem (§385 ods. 1 C.s.p.). Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k názoru, že odvolanie žalobcu je dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie podľa §389 ods. 1 písm. c) C.s.p. zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. Podľa 389 ods.1 písm. c/ C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

9. Z obsahu spisu v prejednávanej veci vyplýva, že žalobca sa domáha určenia neúčinnosti právneho úkonu voči žalovaným 1/, 2/, dcéram Y. T., ktorý ako dlžník bol v trestnom konaní odsúdený za zločin ublíženia na zdraví žalobcovi a súčasne bol zaviazaný nahradiť žalobcovi náhradu škody. V dôsledku tohto rozhodnutia trestného súdu žalobca uzatvoril s Y. T. dohodu o náhrade škody v splátkach, ktorú však dlžník nedodrжал a priznanú sumu do súčasnosti nezaplatil. Preto sa žalobca domáha cestou exekúcie svojho nároku; dlžník sa bránil jednak námietkami a jednak návrhom na odklad, ktorým exekučný súd nevyhovel. Dlžník je nezamestnaný, nemá žiaden oficiálny príjem a svoj majetok - nehnuteľnosti - previedol na žalované 1/, 2/, a to v čase, keď už prebiehalo trestné konanie.

Okresný súd konštatoval, že dlžník sa rozhodol darovať nehnuteľnosti svojim dcéram už v roku 2013. Súd uveril tvrdeniam, že dcéry nemali vedomosť o tom, že sa ich otec dopustil trestného činu a že žalobcovi spôsobil ťažkú ujmu na zdraví; uveril tiež dlžníkovi, že v čase trestného konania nemal vedomosť o tom, že bude zaviazaný aj na náhradu škody žalobcovi ako poškodenému a skonštatoval, že bola vyvrátená domnienka o predpokladanom úmysle dlžníka ukrátiť veriteľa. Zdôraznil, že pohľadávka sa stala vymáhateľnou až 04.02.2015 a dovtedy mohol dlžník veriť tomu, že bude oslobodený a nebude zaviazaný na náhradu škody. Prihliadol tiež na skutočnosť, že dlžník čiastočne svoj dlh plnil a preukázal ochotu ho zaplatiť, hoci nevlastní majetok takej hodnoty, aby mohla byť pohľadávka žalobcu uspokojená.

10. Takéto závery okresného súdu sú nesprávne; nezodpovedajú ustálenej právnej praxi a ani vykonanému dokazovaniu.

11. V zmysle platnej právnej úpravy za odporovateľné právne úkony sa považujú tie úkony, ktoré ukracujú pohľadávku veriteľa, pričom ide o právne úkony, ktorými dlžník znižuje svoj majetok do tej miery, že sa tým ukracuje uspokojenie veriteľovej vymáhateľnej pohľadávky. Pokiaľ by dlžníkovým právnym úkonom síce došlo k zmenšeniu jeho majetku, ale jeho zostávajúci majetok by nepochybne postačoval na uspokojenie veriteľovej vymáhateľnej pohľadávky, nebolo by dôvodu na vyslovenie neúčinnosti takéhoto právneho úkonu. Odporovať možno právnym úkonom dlžníka, ktoré sú urobené v lehote, uvedenej v §42a Občianskeho zákonníka s úmyslom ukrátiť veriteľa, pokiaľ tento úmysel musel byť druhej strane známy. Ten, kto právnemu úkonu odporuje, musí preukázať, pretože na ňom je dôkazné bremeno, úmysel dlžníka a tiež, že druhá strana o dlžníkovom úmysle ukrátiť veriteľa vedela, resp. nevedela o ňom len v dôsledku svojej nedbanlivosti. Pritom úmyslom dlžníka ukrátiť veriteľa treba rozumieť úmysel priamy. Ďalšou podmienkou odporovateľnosti právnych úkonov je, že sa jedná o právny úkon, ktorým bol veriteľ ukrátený a tento právny úkon bol urobený v rozhodujúcej dobe medzi dlžníkom a jemu blízkymi osobami, alebo ktoré dlžník urobil v rozhodnej dobe v prospech týchto osôb. Úmysel dlžníka a vedomosť druhej strany o tomto úmysle sa tu predpokladajú. Druhá strana však má preukázať, že úmysel ukrátiť veriteľa nielenže nepoznala, ale i to, že jej nemožno vyčítať zavinenie tejto jej neznalosti, resp. úmysel dlžníka nemohla poznať ani pri náležitej starostlivosti. Táto vedomosť, či nevedomosť o úmysle dlžníka, musela existovať v čase urobenia odporovateľného právneho úkonu. Základným predpokladom podania žaloby na vyslovenie neúčinnosti právneho úkonu je existencia vymáhateľnej pohľadávky žalobcu. Vymáhateľná pohľadávka je exekučný titul, teda titul ako podklad pre výkon rozhodnutia, tzn. vykonateľné rozhodnutie súdu alebo iný titul pre nariadenie výkonu rozhodnutia.

12. Odvolanie žalobcu je dôvodné v každom bode.

Odvolací súd sa stotožňuje s právnym záverom súdu prvej inštancie o tom, že v spore bolo nepochybne preukázané, že darovacia zmluva zo dňa 20.10.2014 medzi žalovanými 1/, 2/ a ich otcom je platným právnym úkonom, že žalobca má voči Y. T. vymáhateľnú pohľadávku, vyplývajúcu zo záveru rozsudku trestného súdu, vzniknutú z titulu náhrady škody za ublíženie na zdraví, ktoré spôsobil Y. T. žalobcovi, bola dodržaná aj prekluzívna lehota, ako aj to, že Y. T. nevlastní už žiadny iný majetok v hodnote spôsobilej uspokojiť žalobcu, okrem nehnuteľností, ktoré boli predmetom darovacej zmluvy.

13. Konštatovanie okresného súdu o vyvrátení domnienky o predpokladanom úmysle dlžníka ukrátiť veriteľa, ako aj o tom, že jeho dcéry vedomosť o úmysle ukrátiť veriteľa nemali, je však nesprávne. Okresný súd postavil svoje rozhodnutie na tom, že úmysel ukrátiť veriteľa sa predpokladá pri právnych úkonoch, ktorými boli veritelia dlžníka ukrátení a ku ktorým došlo medzi dlžníkom a blízkymi osobami alebo ktoré dlžník urobil v prospech týchto osôb, a že tento úmysel v spore preukázaný nebol. Okrem toho vychádzal z toho, že existuje vyvrátená právna domnienka, z ktorej zistil zákonnú výnimku, a síce, že neplatí, ak blízka osoba dlžníkov úmysel ukrátiť veriteľa ani pri náležitej starostlivosti nemohla rozpoznať.

14. Odvolací súd z chronológie udalostí, zistiteľných z obsahu súdneho spisu, ako aj z pripojeného trestného spisu konštatuje, že

-dňa 12.10.2013 sa Y. T. dopustil zločinu ublíženia na zdraví voči žalobcovi

-dňa 19.05.2014 si poškodený žalobca v prípravnom konaní v zmysle §46 ods.3 Trestného poriadku pred skončením vyšetrovania riadne a včas uplatnil nárok na náhradu škody vo výške 7.728,- Eur (viď vyšetrovací spis č.l.34 pv)

-Pavol Styk ako obvinený dňa 04.07.2014 preštudoval celý vyšetrovací spis ČVS: ORP-1020/2-OVK-BB-2013, čo potvrdil svojím podpisom; navrhol, aby zranenia poškodeného R. K. boli riadne prešetrené znalcom; vyšetrovateľ jeho návrhu na doplnenie dokazovania nevyhovel

-dňa 15.07.2014 bola na okresný súd podaná obžaloba pre spáchanie zločinu ublíženia na zdraví podľa §155 ods.1 Trestného zákona

-dňa 20.10.2014 žalované 1/,2/ uzatvorili s otcom Y. T. darovaciu zmluvu, ktorej vklad bol povolený 11.11.2014

-dňa 10.11.2014 bol vynesený rozsudok Okresným súdom Banská Bystrica č.k.1T/51/2014-234 a Y. T. bol odsúdený aj na náhradu škody žalobcovi vo výške 7.728,- Eur;

-dňa 04.02.2015 uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k.3To/5/2015-253 bolo zamietnuté odvolanie obžalovaného Y. T. (viď č.l. 15 spisu) s tým, že krajský súd považoval trest odňatia slobody, uložený okresným súdom v trvaní 12 mesiacov, ktorý podmienienečne odložil na skúšobnú dobu 2 roky, za mierny trest, ktorý musí byť pre obžalovaného Y. T. výrazným ponaučením, aby sa v budúcnosti vyhol akémukoľvek protiprávnemu konaniu, najmä však aby nedorozumenia s inými osobami neriešil neprimeraným spôsobom, ako tomu bolo v súdenom prípade (viď č.l. 14, 16 súdneho spisu).

-dňa 04.02.2015 trestný rozsudok nadobudol právoplatnosť.

-dňa 12.10.2015 žalobca uzatvoril s Y. T. dohodu o úhrade škody vo výške 7.728,- Eur v splátkach, na základe ktorej zaplatil žalobcovi 200,- Eur;

-dňa 15.04.2016 žalobca podal návrh na vykonanie exekúcie; v priebehu exekučného konania Y. T. zaplatil 5.000,- Eur a následne počas súdneho sporu o neúčinnosť právneho úkonu ešte 20,- a 50,- Eur (viď č.l. 83 p.v., č.l. 88, č.l. 80).

15. Z uvedeného vyplýva, že záver okresného súdu, že vykonaným dokazovaním bola vyvrátená domnienka o predpokladanom úmysle dlžníka ukrátiť veriteľa, pri dôvodoch uvedených prvoinštančným súdom neobstojí. Dôvody rozsudku v bode 19. o prezumpcii neviny a o tom, že dlžník mohol veriť tomu, že bude oslobodený a nebude zaviazaný na náhradu škody, nemá základ v žiadnom právnom ustanovení, ani Trestného poriadku a Trestného zákona, ani Občianskeho zákonníka. Aj v prípade, že by obžalovaný nebol odsúdený, neznamenalo by to automaticky, že by mu nevznikla povinnosť nahradiť poškodenému škodu.

16. Okresný súd v nadväznosti na vykonané dokazovanie vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Skutočnosť, že vklad vlastníckeho práva bol povolený deň po vyhlásení trestného rozsudku, nemá v kontexte vyššie uvedených skutočností žiadny relevantný význam; Y. T. mal preukázateľne vedomosť o vzniknutej škode žalobcu aj jej výške. Skutočnosť, že pohľadávka žalobcu sa stala vymáhateľnou až dňa 04.02.2015, t.j. nadobudnutím právoplatnosti rozsudku, nevyklučuje jej existenciu v čase vykonania odporovaného právneho úkonu (20.10.2014). V tomto konštatovaní v bode 19. rozsudku si okresný súd odporuje s konštatovaním v bode 16. rozsudku, že žalobca má voči dlžníkovi pohľadávku, ktorá je vymáhateľná. V neposlednom rade úvaha okresného súdu o tom, že dlh povinný sčasti zaplatil a preukázal tak svoju ochotu záväzok splniť, ale aj to, že je v jeho možnostiach splniť dlh žalobcovi, hoci nevlastní majetok dostatočnej hodnoty na splatenie dlhu, ako aj záver bodu 19., že dlžník nepochybne robí všetko pre to, aby svoj záväzok splnil, je v rozpore so zisteniami obsiahnutými v spise (záver o preštudovaní vyšetrovacieho spisu, žiadosť o zastavenie exekučného konania aj o odklad exekúcie atd.). Odvolací súd sa stotožňuje s tvrdením žalobcu v odvolaní s odkazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 21Cdo 2791/99, ktoré korešponduje s vykonaným dokazovaním.

17. Odvolací súd nesúhlasí ani s názorom okresného súdu o tom, že žalované nemali vedomosť o úmysle svojho otca Y. T. nezaplatiť náhradu škody žalobcovi, t.j. ukrátiť ho zbavením sa svojho majetku. Úmysel dlžníka a vedomosť druhej strany o tomto úmysle sa tu ex offo predpokladajú; druhá strana však má preukázať, že úmysel ukrátiť veriteľa nielenže nepoznala, ale i to, že jej nemožno vyčítať zavinenie tejto jej neznalosti, resp. úmysel dlžníka nemohla poznať ani pri náležitej starostlivosti; táto vedomosť, či nevedomosť o úmysle dlžníka, musela existovať v čase urobenia odporovateľného právneho úkonu.

18. V prejednávanej veci takéto dôkazy neboli dostatočne produkované, resp. neboli dostatočným podkladom pre právny záver, aký prijal okresný súd. Z uvedených dôvodov odvolací súd nezistil dôvody na potvrdenie ani zmenu rozsudku súdu prvej inštancie, a preto napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, a to aj v závislom výroku o trovách konania.

19. V ďalšom konaní súd prvej inštancie opätovne posúdi dôvodnosť žaloby, najmä z hľadiska dodržania zákonných náležitostí žaloby v naznačenom smere; podľa návrhu strán vykoná dokazovanie, vyhodnotí úmysel dlžníka a vedomosť žalovaných 1/, 2/ ako blízkych osôb, voči ktorým bol právny úkon urobený, o úmysle ukrátiť veriteľa; konštatovanie okresného súdu v bode 18. rozsudku o existencii zákonnej výnimky o predpoklade existujúceho úmyslu dlžníka ukrátiť veriteľa nie je správne (§391 ods.2 C.s.p.); bude predovšetkým vychádzať z chronológie a logického sledu udalostí, ako aj iných právne významných skutočností a svoje rozhodnutie primeraným spôsobom odôvodní.

20. Podľa §396 ods. 3 C.s.p. rozhodne súd prvej inštancie v novom rozhodnutí aj o náhrade trov konania.

21. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§393 ods. 2, druhá veta C.s.p.). Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§393 ods. 2, druhá veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa

toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).